

USTAWA O EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I JEJ WPŁYW NA FUNKCJONOWANIE RYNKU ENERGII ELEKTRYCZNEJ – AKTUALNE PROBLEMY

Waldemar Gochnio
Marek Kulesa

**REE 2016 - Kazimierz Dolny,
25 kwietnia 2016 r.**

Aktualne cele Unii Europejskiej w perspektywie do 2020 roku i ich realizacja

**Redukcja emisji gazów
cieplarnianych o 20 %**

Szacunkowo
w 2020 r.:
-24 %

**Wzrost udziału
odnawialnych źródeł
energii do 20 %**

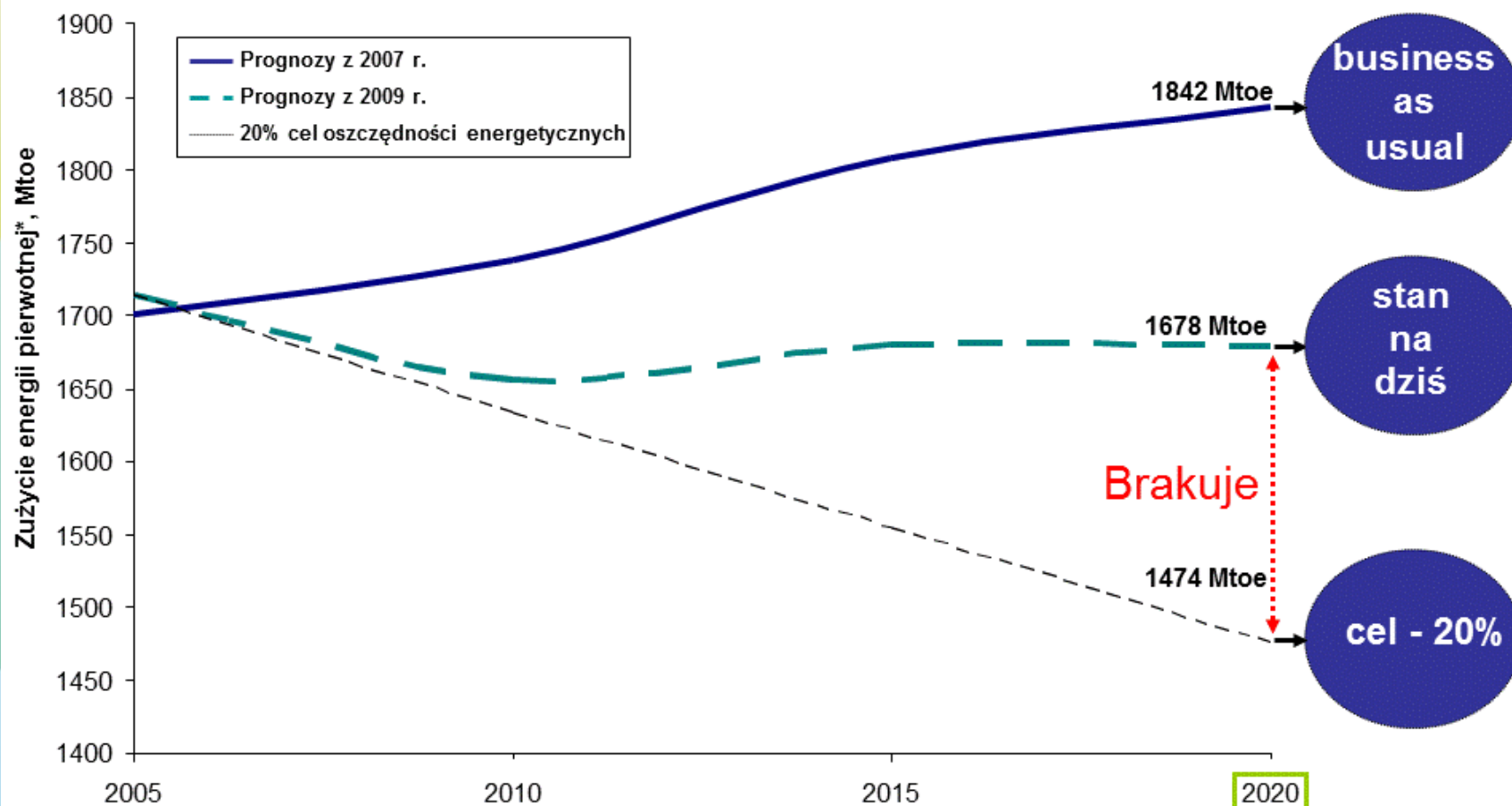
Szacunkowo
w 2020 r.:
21 %

**Zmniejszenie zużycia
energii o 20 %**

Szacunkowo
w 2020 r.:
-17 %

Prognozy zmian zużycia energii w wyniku działań proefektywnościowych

* Krajowe zużycie energii pierwotnej brutto bez pozaenergetycznego wykorzystania paliw

Nowe unijne zamierzenia w perspektywie do 2030 roku

2020

20 %
redukcja
emisji gazów
cieplarnianych

20 %
odnawialnych
źródeł energii

20 %
oszczędności
energii

2030

40 %
redukcja emisji
gazów
cieplarnianych

≥27 %
odnawialne
źródła energii

Efektywność
energetyczna:
przegląd w
2014 r.

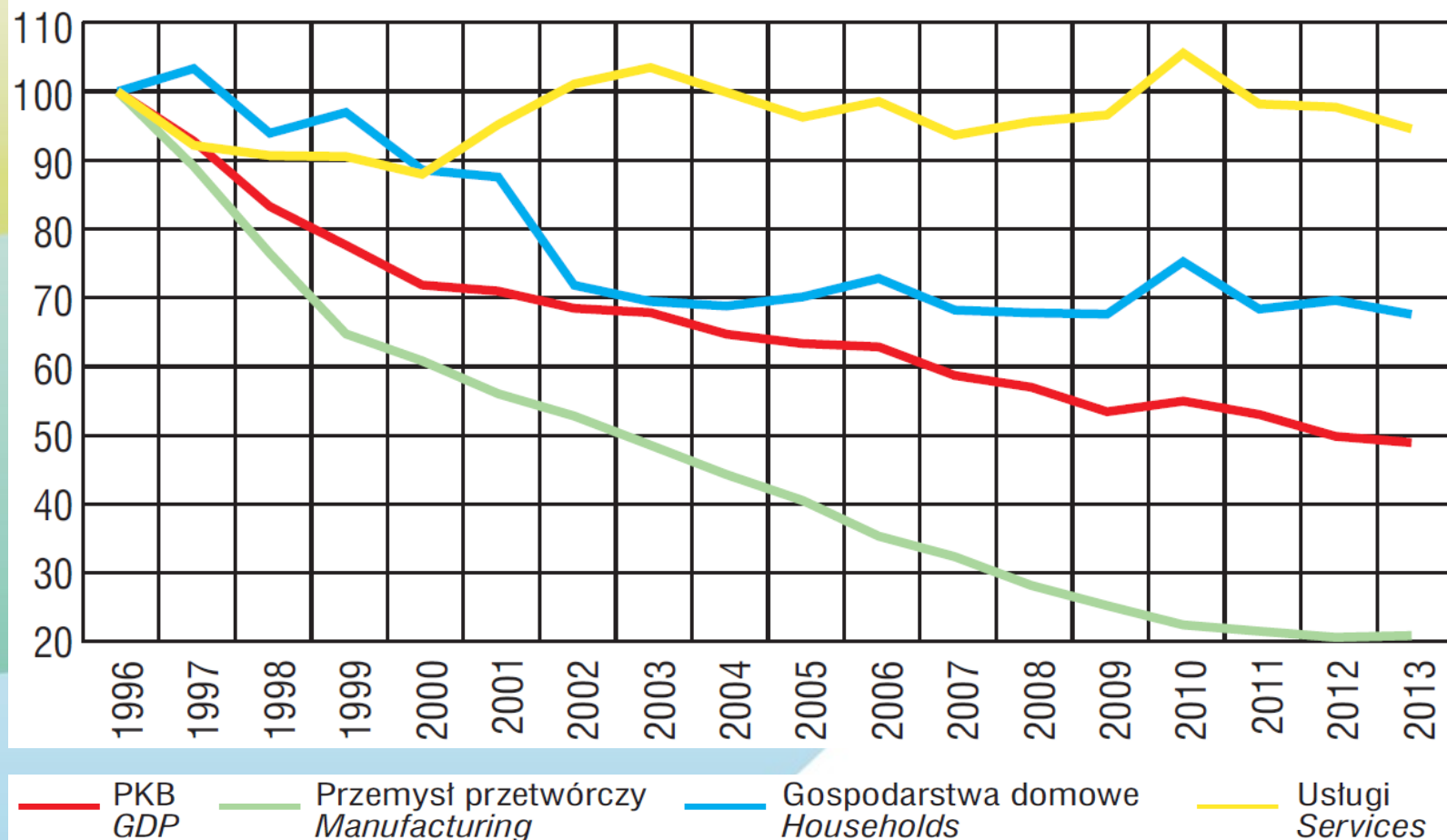
**Ukierunkowane
rządzenie**

Plany krajowe

Wspólne wskaźniki

Monitorowanie

Zmiany efektywności energetycznej w Polsce. Wskaźniki energochłonności ogółem i w wybranych obszarach(1996=100)

Efektywność energetyczna to stosunek uzyskanego efektu użytkowego danego obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, w typowych warunkach ich użytkowania, do ilości zużycia energii niezbędnej do uzyskania tego efektu.

Dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej i usług energetycznych. Dyrektywa została opublikowana w Dzienniku Urzędowym w dniu 14 listopada 2012 roku i weszła i w życie 4 grudnia 2012 roku, a państwa członkowskie miały dokonać jej transpozycji do prawa krajowego do 5 czerwca 2014 roku.

Ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej implementowała Dyrektywę 2006/32/WE do krajowego systemu prawnego. Miała obowiązywać do końca 2015 roku.

Polski rząd i parlament poprzedniej kadencji nie dokonały nowelizacji ustawy mającej przedłużyć jej obowiązywanie i dostosować ją do nowej Dyrektywy. Nowy parlament przyjął 29 grudnia 2015 roku ustawę o zmianie ustawy o efektywności energetycznej. Jej celem jest zapewnienie funkcjonowania systemu wsparcia inwestycji proefektywnościowych w roku 2016, w którym konieczne będzie przyjęcie nowego modelu finansowania działań proefektywnościowych, dostosowanego już do unijnych wymagań zawartych w Dyrektywie 2012/27/UE.

Nowy model systemu wsparcia został przyjęty przez Radę Ministrów 23 lutego br. Projekt nowej ustawy o efektywności energetycznej w wersji z 16 marca 2016 został skierowany do Sejmu w dniu 14 kwietnia 2016 roku.

Polski system wsparcia inwestycji proefektywnościowych, określony w regulacjach prawnych, przewiduje współdziałanie dwóch grup podmiotów:

- Podmioty uprawnione do otrzymywania od Prezesa URE świadectw efektywności energetycznej – tzw. białych certyfikatów. Świadectwa uzyskują te podmioty, które zrealizowały przedsięwzięcia skutkujące oszczędnościami zużywanej energii.
- Podmioty zobowiązane do zakupu świadectw efektywności energetycznej i ich umorzenia przez Prezesa URE. W ten sposób finansują oni realizację inwestycji proefektywnościowych dokonywana przez podmioty uprawnione.

Podmiotami zobowiązanymi do realizacji systemu wsparcia są:

- 1) przedsiębiorstwa energetyczne sprzedające energię elektryczną, ciepło lub gaz ziemny odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium RP;
- 2) odbiorcy końcowi przyłączeni do sieci na terytorium RP, będący członkami giełdy towarowej w odniesieniu do transakcji zawieranych we własnym imieniu na giełdzie towarowej;
- 3) towarowy dom maklerski lub dom maklerski w odniesieniu do transakcji realizowanych na giełdzie towarowej na zlecenie odbiorców końcowych przyłączonych do sieci na terytorium RP.

Przemysłowi odbiorcy końcowi o rocznym zużyciu energii nie mniejszym niż 400 GWh (w projekcie nowej ustawie tylko 100 GWh) i udziale kosztów energii wyższym niż 15% mają możliwość samodzielnej realizacji inwestycji proefektywnościowych poza ogólnym systemem wsparcia opartym o białe certyfikaty.

Energochłonny odbiorca końcowy może podjąć przedsięwzięcie służące poprawie efektywności energetycznej ograniczając zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na wielkość produkcji o nie mniej niż (aktualnie 1%, w projekcie nowej ustawy 1,5 %) rocznie w stosunku do średniej jego wielkości z lat poprzednich.

Realizując takie przedsięwzięcie odbiorca przedkłada swojemu sprzedawcy energii informację oraz oświadczenie o zrealizowaniu przedsięwzięcia i uzyskaniu oszczędności energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego (toe), potwierdzonej w audycie efektywności energetycznej.

Sprzedawca pomniejsza wartość sprzedawanej energii o uzyskaną przez odbiorcę oszczędność energii finalnej, przeliczoną na kwotę należności stosownie do ilości sprzedanej energii. Odbiorca uzyskuje w ten sposób obniżenie ceny kupowanej energii w stopniu odpowiadającym wielkości przedsięwzięcia.

Zobowiązanie podmiotów do wsparcia inwestycji proefektywnościowych może być wykonane przez:

- realizację przedsięwzięć u odbiorcy końcowego w celu poprawy u niego efektywności energetycznej;
- zakup świadectw efektywności energetycznej (białych certyfikatów) na TGE;
- wniesienie opłaty zastępczej.

Opcją wypełnienia obowiązku, jaką dano przedsiębiorstwom energetycznym, jest inwestowanie w majątek odbiorcy i prowadzenie działań takich jak na przykład izolacja instalacji przemysłowych, przebudowa i remont budynków, modernizacja procesów przemysłowych. Z reguły nie są one jednak zgodne z profilem działania licznych przedsiębiorstw energetycznych, które nie mają w tym zakresie specjalistów, ani tzw. mocy przerobowych.

W projekcie nowej ustawy, aktualnie skierowanym do prac sejmowych przewidziano stopniowe odchodzenie od wywiązywania się podmiotów zobowiązanych z obowiązku wsparcia przez uiszczanie opłaty zastępczej.

W 2016 roku opłata będzie mogła obejmować jeszcze 30 proc. zakresu nałożonego obowiązku, w 2017 roku będzie można uiścić opłatę w wysokości 20 proc., a w 2018 roku podmiot zobowiązany będzie mógł ponieść jedynie 10 proc. opłatę. Oznacza to, że podmiot zobowiązany będzie musiał w znacznie większym zakresie realizować przedsięwzięcia prooszczędnościowe, bądź we własnym przedsiębiorstwie, bądź u odbiorców końcowych.

Poziom opłaty zastępczej w kolejnych latach określony został następująco:

- 2016 – 1000 zł/toe
- 2017 – 1500 zł/toe
- 2018 - 1575 zł/toe
- Od 2019 opłata rośnie co roku o 5% w stosunku do roku poprzedniego

Zwymiarowany w toe poziom obowiązku podmiotów zobowiązanych (obliczony dla sprzedawcy o rocznej sprzedaży energii 10 TWh) dla roku 2016 wynosi:

$O_{\text{toe}} = \text{Procentowy poziom obowiązku} \times \text{roczna ilość sprzedanej energii (MWh)} / 11,63 \text{ (MWh/toe)} =$

$$= 0,015/100 \times 10\,000\,000 \text{ MWh} / 11,63 \text{ MWh/toe} = 12\,898 \text{ toe}$$

Przy opłacie zastępczej $O_z = 1000 \text{ zł/toe}$ **roczny** finansowy obowiązek sprzedawcy obejmujący zobowiązanie zakupu białych certyfikatów lub zapłaty opłaty zastępczej wyniesie:

$$O_{\text{PLN}} = O_z \times O_{\text{toe}} = 1000 \text{ zł/toe} \times 12\,898 \text{ toe} = 12\,898\,000 \text{ zł}$$

Przy opłacie zastępczej $O_z = 1500 \text{ zł/toe}$ **roczny** finansowy obowiązek tego sprzedawcy wyniesie:

$$O_{\text{PLN}} = O_z \times O_{\text{toe}} = 1500 \text{ zł/toe} \times 12\,898 \text{ toe} = 19\,347\,000 \text{ zł}$$

Funkcjonowanie rynku energii elektrycznej w warunkach prawnych nowej ustawy o efektywności

Kierunkiem nowej regulacji w aktualnym projekcie ustawy jest m.in. transformacja rynku energii z takiego, na którym energia jest towarem i dąży się do jej sprzedaży w jak największych ilościach, w taki, na którym zamiast kilowatogodzin sprzedaje się usługę energetyczną, czyli np. sprawny przebieg procesów produkcyjnych, komfort cieplny czy odpowiednie oświetlenie, a ilość zużywanej energii powinna być ograniczana.

Transformacja rynku energii w rynek usług energetycznych stanowi duże wyzwanie dla przedsiębiorstw energetycznych, a w szczególności przedsiębiorstw obrotu energią działających na rynku konkurencyjnym. Z drugiej strony, stanowi ona dla nich szansę na wejście na nowy obszar rynku, co może zrekompensować mniejszą sprzedaż energii spowodowaną poprawą efektywności i mniejszym zużyciem przez odbiorców.

Rozwiązaniem problemu może być współpraca przedsiębiorstwa energetycznego z wyspecjalizowaną firmą świadczącą usługi energetyczne, tzw. firmą typu ESCO, która posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie inwestycji poprawiających efektywność energetyczną. Takie firmy działają już w Polsce a wprowadzane rozwiązania prawne je wesprą i umożliwią powstanie kolejnych.

Dziękuję za uwagę

kontakt: TOE

ul. Czackiego 7/9

00-043 Warszawa

waldemar.gochnio@gmail.com

marek.kulesa@toe.pl